

TEATED

No. 400

November-Detsember 2004

**Oh sär a, kaunis küünl aval gus,
ja tekit a nii jõul ut uju,
su l eegis uue aast a al gus
l as võt ab imekauni kuj u!**

Häid Jõul e soovivad:

Karl ja Eva Täht

Niina Rebasso

Salme Kaarma

Elga Mihkelson

Lia Raja

Hella Pikre

Ene-Liis Arrowsmith

Ellen Mägis

Mart ja Zita Männik

E.Nõges perekonnaga

Pastor H.Laur perekonnaga

Marlin ja Virve Mägi

David ja Pamela Konsa

Minna Alt perekonnaga

Linda Kolde

Malle ja Leo Hannibal

Heli-Kai Harris

U.Kapsi perekonnaga

Hilda Pennert

Paul ja Katre Raidna

Al ja Kalli Priidik

Tom ja Lauri Napa

*Tiina, Marko, Rainer Oviir ja
Don Vendetti*

Perekond Kistler

Kalev, Janne ja Anna-Liisa Sepp

Enid Vercamer ja pojad

Linda, Mari ja Arno Jaanson

Alex Elrand perekonnaga

Perekond Karm

*Aavo Kalviste ja perekond Jack-
son*

*Anne Hannibal-Burke perekon-
naga*

Arved ja Marilee Plaks

Eino Moks

**seattle'i eesti jõul upidu
toimub 12.detsembril seattle'i
lät i majas!**

Vt.lisaks lk.3

VÄLISEESTI KIRJANDUS EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

Eesti Rahvusraamatukogu ülesanne on koguda, säilitada ja kättesaadavaks teha kõik trükised, auvised ja elektroonilised teavikud, mis on ilmunud Eestis, eesti keeles või mis puudutavad Eestit, sõltumata nende ilmumiskohast.

Väliseesti kirjanduse hankimisega oleme põhjalikumalt tegelnud alates 1980ndate aastate lõpust, eriti hoogsalt aga Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel. Välismaal ilmunud eestikeelsete teavikute komplekteerimine on olnud raske ajaloolistel põhjustel, aga ka ammendava teabe puudumise tõttu.

Rahvusraamatukogule on oluline hankida väliseesti kirjandust, et eestlaste kultuuritausta säilitada ja tutvustada ning et ka tulevased põlvned mäletaksid minevikku. Meile on ühtviisi tähtsad raamatud, ajakirjad, ajalehed, isegi voldikud ja brošüürid, samuti CDd, DVDd, kassetid ja videod.

Aastatepikkuse töö tulemusena on õnnestunud luua suhteliselt esinduslik väliseesti trükiste kogu, kuid ikka veel on selliseid väljaandeid, millega meie lugejad tutvuda ei saa. Oleme koostanud puuduvate nimetuste loetelud, mida pidevalt uuendatakse ja saadetakse maailma laiali (on kättesaadavad ka Eesti Rahvusraamatukogu kodulehel <http://www.nlib.ee/>, link "soovime hankida"). Ehk keegi märkab, et just tema saab Eesti Rahvusraamatukogus tühja koha täita ning lugejatele rõõmu valmistada. Töötajatele on eriti rõõmsad need päevad, mil kaugelt saabunud külalised leiavad aega Tõnismäelt läbi astuda ja oma või teiste kirjutatud raamatuid pakkuda.

Väliseesti raamatud ja ajakirjad on aastate jooksul Eesti Rahvusraamatukokku saabunud peamiselt annetuste või vahetustena. 1990ndate algusaastatel oli väliseestlaste seas populaarne oma raamatukogusid Eestisse saata. Neist annetustest saigi alguse püsiv töö väliseesti kirjanduse kogumiseks ja vahendamiseks. Praegu on jäänud peamiselt vahetussuhted. Rahvusraamatukokku saadetakse siin puuduvaid nimetusi ning soovi korral kingitakse saatjaile vastutasuks neile huvi pakkuvat uuemat eesti kirjandust.

Aitäh kõigile senistele Eesti Rahvusraamatukogu toetajatele.

Ele Koitmaa, vanemraamatukoguhoidja

ele@nlib.ee, Tel. +372 630 7371

Eesti Rahvusraamatukogu

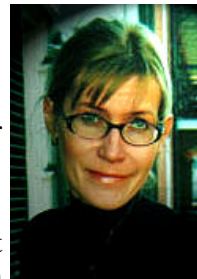
Kogude arenduse osakond

Tõnismägi 2

Tallinn 15189, Estonia

TOIMETAJA LAUALT

Kalkunipraed on nüüd suure Tänu-tundega ära söödud ja suur pühadehooaeg ametlikult alanud.

Mina alustasin lehe toimetamist möödunud detsembris ning olen juba aasta jagu kogemusi ja vilumust omandanud. Mõned plaanid on teoks saanud, mõned kahjuks mitte. Aga kollektiivis peitub jõud! Siinkohal tahangi tänada kõiki neid, kes mind sel aastal on lehetegemisel aidanud, kaastöid saatnud, või tagasisidet andnud. Elga Mihkelson ja Katre Raidna on iga väljaande puhul oma tugeva panuse andnud ja iga kord on olnud ka uusi "üllatajaid". Igaihe osavõtt on teretulnud, see muudab meie lehe värvikamaks ja huvitavamaks! Täna!

Ingrid Scott on meie hingekeeli puudutanud oma paeluvate lugudega Eestist ja eestlaseks olemisest. Kuid igaihel meist on oma "Eesti". Võib-olla tunned Sinagi, et tahad oma nägemust teistega jagada. Mõtiskle ja haara sulg... ning jaga meiega!

Interneti võrguväljaanne on aga siiani veel helesinine unistus, mille teostus lükkub jargmisesse aastasse.

Lõppev aasta jääb ajalooramatuisse märkima Eesti liitumist NATO ja Euroopa Liiduga, USA presidendivalimisi, Marsile minekut ja mitmeid teisi tähtsündmusi.

Laulupeo suvi viis erakordse arvu meist möödunud suvel Eestisse. Kutsun teid oma muljeid jagama meie leheveergudel!

Seattle'is on eesti kogukond sel aastal saatnud toonela teele küll mõned rahvuskaaslased, kuid kogukonna arvukus on aasta jooksul kasvanud ja tegevus aktiivsemaks muutunud. Meil on õnn olnud mitmete pulmade tunnistajateks olla, mitmed lapsed on juurde sündinud, mitmed uued eestlased Seattle'i piirkonda kolinud. Sellel aastal alustas üle pikkade aastate taas tegevust rahvatantsurühm, mis on meie meeled rõõmsalt erksad hoidnud igal kohalikul rahvusüritusel.

Kaastööd ja ettepanekud, info jaanuari-veebruari väljaande jaoks palun saata hiljemalt 10.jaanuariks (*Kontaktid lehe lõpus*)

Jõulurahu soovides,

Pille Mändla

EESTI JA LEEDU ÄRINAISTE TERVITAMISPIDU

11.-26.oktoobrini viibis Seattle'is 17-liikmeline Eesti ja Leedu ärinaiste delegatsioon äri- ja kultuuri-vahetusprogrammi "Across Cultures" raames.

12.oktoobri õhtul toimus Katre ja Paul Raidna kodus vastuvõtt tervitamaks delegatsiooni saabumist Seattle'isse. Üritusest võtsid osa paljud Seattle'i eestlased, samuti oli külalisi Seattle'i leedu ja läti kogukondadest. Kokku viibis peol üle 60 inimese.

Külalistele pakuti maitsvaid suupisteid ja jooke ning taustaks mängis eesti rahvalik muusika. Paul Raidna tutvustas oma kõnes külalistele Eesti Seltsi tegevust Seattle piirkonnas.

Vastuvõtu käigus toimus dokumentaalfilmi "Laulev revolutsioon" tutvustus. Nimelt teevad James Tusty ja Maureen Castle Tusty filmi 1980-ndate aastate lõpus Eestis toimunud "laulvast revolutsioonist", mis aitas kaasa Nõukogude Liidu lagunemisele ning eesti rahva taasiseseisvumisele. Filmiloojate eesmärgiks on tutvustada maailmale Eestit ja eestlaste vabadusvõitlust ning inspireerida maailma rahvaid läbi mittevägivaldse tegevuse võitlemaks oma suveräänsuse eest. Filmi pea-finantseerijateks on Walter ja Olga Kistler, kes samuti viibisid peol. Jääme põnevusega ootama dokumentaalfilmi valmimist.

Usun, et kõigil oli tore õhtu ning Seattle'i eestlased nautisid võimalust kohtuda ja vestelda väga huvitavate ja edukate inimestega nii Eestist kui Leedust.

Katre Raidna

REVALIA MEESKOORI ESINEMINE SEATTLE'IS

28.oktoobri õhtul toimus Washingtoni Ülikoolis Revalia meeskoori kontsert dirigent Hirvo Surva juhatusel. Nimetatud koor on võitnud mitmeid väärikaid peaauid hindu rahvusvahelistel festivalidel. Meeskoori repertuaar on väga mitmekesine ning kavasse kuulub palju nii Eesti kui ka välismaiste autorite laule. Kuulajatel oli võimalus nautida Veljo Tormise, Ester Mägi, Tuudur Vettiku, Rein Rannapi, Eric Claptoni jt. autorite loomingut.

Kontsert kestis üle tunni aja ning usun, et paljud saalisviibijad oleksid soovinud, et see oleks kestnud palju kauem, kuna tegemist oli tõeliselt suurepärase esituse ja imelise muusikaga. Usun, et kõik, kes viibisid kontserdil nautisid õhtut ning võimalust kuulda maailmatasemel ning tunnustatud Eesti

Suur tänu kõikidele Seattle'i eestlastele, kes lahkelt aitasid kooriliikmeid enda kodudes majutada Revalia kammerkoori Seattle'is viibimise ajal.

Katre Raidna

BALTIC FEST 2004

23.oktoobri õhtul toimus Seattle'i Läti majas **BalticFest 2004**, mille eesmärgiks oli igaaastane annetuste kogu-mine Washingtoni Ülikooli Balti programmi toetuseks. Õhtut viisid läbi Paul Raidna ja Ieva Gaurys Leedu seltsist. Pidulistele pakuti baltlaste rahvusroogi ja jooke. Muusikat mängisid Portlandi eestlaste ning Seattle'i leedulaste muusikakollektiivid. Osavõtjaid oli üle paarisaja. Kõigil osavõtjail oli hea võimalus tundma õppida eesti, läti ja leedu rahvustantse ja - laule. Viimased pidulised lahkusid alles pärast südaööd.

Üritusest võttis osa ka Eesti ja Leedu ärinaiste delegatsioon. Nende esindajad tutvustasid pidulistele äri- ja kultuurivahetusprogrammi, mille raames nad Seattle'is viibisid ning tänasid kohalikke Balti kogukondi sooja vastuvõtu eest.

Usun, et kõik jäid õhtuga väga rahule ning me võime lugeda ürituse igati õnnestunuks. Balti programmi toetuseks kogusime annetusi kokku väärtuses üle 10 000 USD ning kolm Balti rahvust said üksteist veelgi paremini tundma õppida ning tunda ühtusetunnet ka kodust kaugel.

BalticFest 2004 10-liikmelisse organiseerimiskomiteesse kuulusid Seattle Eesti Seltsist Malle Hannibal, Tiina Oviir, Paul ja Katre Raidna. Südamlikud tänud kõigile, kes ürituse kordaminekule kaasa aitasid nii peoruumide kordaseadmise ja kui ka maitsvate suupistete valmistamisega.

Katre Raidna

EESTLASEPERE JÕULUEELNE KOOSVIIBIMINE

toimub 12.dets. 2004, Läti Majas.

Jõulude ootamine on kaunis aeg. Selle pühitsemine algab jumalateenistusega kell 1 peale lõunat, millele järgneb koosviibimine Läti Maja suures saalis.

KOHVIKÕRVAST palume kaasa tuua.

Tulge pühitsema!

Koguduse Naisring

SES Naisring

***Palju õnne
sünnipäevaks!***

*Päikese valgust eneses kannan,
soojust teistele edasi annan.
Lilledel ilust naeratus võta,
rõõmsalt elus edasi tõtta!*

Novembris:

*Kirsi Konasto
Targo Tennisberg
Ellen Mägis
Marjorie Havist
Niina Rebassoo*

Detsembris:

*Ingrid Scott
Marco Vercamer
Elvi Urv
Lia Raja
Hendrik Laur
Martin Mait Moks
Anne Kolde
Andi Are
Maris Lemba*

**Congratulations
to
Kar in Shuey and Ron Ingraham!**

I just wanted to let you know that Ron Ingraham and I got married a few weeks ago. We did the legal part at a Justice of the Peace in Arlington, then had a very beautiful spiritual ceremony by a Mexican shaman on a beach south of Cancun.

Our best wishes to you all!

Karin and Ron

EELK SEATTLE KOGUDUS

11710 3-rd AVE NE, tel. (206) 362-9894

(Latvian Lutheran Church)

Koguduse esimees: Leo Hannibal, tel. (425) 889-8326

Õpetaja: abipraost Hendrik Laur, tel. (360) 352-2371

KOGUDUSE PEAKOOSOLEK

Koguduse üldkogu koosolek toimub 09. jaanuaril 2005.a. peale Jumalateenistust Läti Majas järgneva päevakorra alusel:

1. Koosoleku avamine ja rakendamine
2. Koguduse 2004. a. Tegevusaruanne
3. Koguduse 2004.a. Kassaaruanne
4. Revisjonikomisjoni aruanne
5. Naisringi aruanne
6. Koguduse 2005.a. Eelarve ja liikmemaksu määramine
7. Koguduse 2005. a tegevuskava
8. Koguduse Nõukogu liikmete valimine
9. Kohal algatatud küsimused.

Koguduse Nõukogu palub kõiki koguduse liikmeid sellest koosolekust osa võtta.

SES NAISRINGI KOKKUTULEK

Naisring pühitseb jõuluaja lõppu ja uue aasta saabumist 2.jaan.2005, kell 1 pealelõunal Ellen Mägise kodus, 12721—19th Ave NE, Seattle, tel. 206-362-7594.

Jõulueit loodab, et toote kaasa nimetu kingikese ja ka laule, luulet ja lugusid kõikide rõõmuks ja kingi saamiseks. Rõõmsa nägemiseni!

T
E
A
T
E
D

ü
R
I
T
U
S
E
D

ÜRITUSTE KALENDER DETSEMBRIS 2004—JAANUARIS 2005

T
E
A
T
E
D

ü
R
I
T
U
S
E
D

Kuupäev Date	Aeg Time	Üritus Event	Koht Venue
5.detsember	230 PM 730 PM	Seattle Pro Musica: NORTHERN LIGHTS showcases Nordic and Baltic music, evoking the northern lights of the winter season. The program covers a millennium of choral music, from medieval chant and traditional carols to contemporary works by Norwegian composers. The great Romantic tradition of choral music from Scandinavia is also represented. Phone for Tickets: 206-781-2766	Town Hall 1119 8th Ave Seattle Washington 98104
12.detsember	1:00 PM	JUMALATEENISTUS. Teenib abipraost Hendrik Laur * Church Worship Service Õpetaja Hendrik Lauri tel. (360) 352 2371 Jumalateenistusele järgneb EESTLASPERE JÕLUEELNE KOOSVIIBIMINE Jõulude ootamine on kaunis aeg. Selle pühitsemine algab jumalateenistusega kell 1 peale lõunat, millele järgneb koosviibimine Läti Maja suures saalis. KOHVIKÕRVAST palume kaasa tuua.	Seattle'i LÄTI MAJAS EELK Seattle'i Kogudus 11710 3-rd Ave NE Seattle
26.detsember		JÕULU JUMALATEENISTUS Jumalateenistusele järgneb kohvilaud Läti Maja all saalis.	EELK Seattle'i Kogudus 11710 3-rd Ave NE Seattle
2.jaanuar	100 PM	SES NAISRINGI KOKKUTULEK Naisring pühitseb jõuluaja lõppu ja uue aasta saabumist Ellen Mägise kodus Jõulueit loodab, et toote kaasa nimetu kingikese ja ka laule, luulet ja lugusid kõikide rõõmuks ja kingi saamiseks.	Ellen Mägise kodu 12721—19th Ave NE Seattle tel. 206-362-7594.
9. jaanuar	1:00 PM	JUMALATEENISTUS. Teenib abipraost Hendrik Laur * Church Worship Service Õpetaja Hendrik Lauri tel. (360) 352 2371 Peale Jumalateenistust toimub Koguduse üldkogu koosolek. Koguduse Nõukogu palub kõiki koguduse liikmeid sellest koosolekust osa võtta.	EELK Seattle'i Kogudus 11710 3-rd Ave NE Seattle

*Su jalg ei astu enam armsaid radu,
ei ava käsi koduvärvat ...*

Hel ke Kar uks (sünd. Annus)

26.12.1928 - 28.09.2004

Mälestame ja avaldame kaastunnet lastele peredega.

Seattle'i Eesti Selts ja Seattle'i Kogudus

VELLO ja HELKE KARUKS

IN MEMORIAM

Tahan siinjuures lugejale meenutada, et siinsed sõnad või mõtted on minu viletsast mälust. Nii nägin ja mäletan Helket ja Vello.

Eesti rahvale või Eesti meelele on tuntud jonnakus. Sõber ütles, et kõige jonnakamad on mulgid Viljandimaalt. Kuna olen ise sealtkandist pärit siis nõustusin kohe, kuid pean tunnistama, et Karuksid mulgid küll ei olnud. Barry Goldwater ütles: "Extremism in defense of liberty is no vice". Nii võin ka öelda, et "Jonnakas võitlus Isamaa vabaduse eest pole mingi patt." Vello ja Helke olid jonnakad võitlejad. Ei saa öelda, et Vellol oleks olnud mingi eriline talent rahva juht või esindaja olla, kuid tal oli suur tahe ja püsivus võidelda Eest rahva ja riigi vabaduse taastamise heaks.

Justkui mäletan, et Vellol oli alul raskusi pääseda congressman John R. Milleri jutule. Küll pommitas Vello teda kirjade ja telefonikõnedega. Lõpuks siiski sai ta kohtumiseks nousoleku ja neist said päris head sõbrad. Congressman hääletas mitu korda Eesti riigi vabaduse huvides, häbistas kommunisti diktaatorit ja tuletas meelde nende kuritegusid. John Miller tuli aukülalisena osa võtma Eesti Vabariigi Aastapäeva Aktusest Seattlis. Umbes sama lugu juhtus senaator Slade Gortoniga. Temast sai hiljem suur Eesti sõber USA Senatis. Mäletan et Slade pidi Eestit külastama, aga talle ei antud viisat. Arvatavasti see oli veel aastatel kui vene väed Eestis olid. Hiljem austas Eesti Vabariik Slade Gortonit aumärgiga tema teenete Eest eesti riigile. Slade kirjutas ka läkituse Eesti riigile tema kümnendaks aastapäevaks ja Vello läks seda Eestisse aktusele ette lugema kuid kohalikud võimud keelasid Vellol seda teha, mis oli Vellole suureks pettumiseks. Vello lihtsalt haigestus selle teo peale. Viimastel aastatel esindas Vello meid ERKÜ's ja tegi tõhusat tööd Eesti NATO'sse pääsemiseks.

Vello tublimaks kaasvõitlejaks oli tema elukaaslane Helke. Nad olid vahetevahel lahkarvamustel ja konfliktis ühiskonnaga, kuid Helke ja Vello omavahel jäid parimateks sõpradeks. Nende elu käis ühel meelel ja ühel jõul.

Karuksid olid väga külalislahked. Paistis, et nende kodu oli alati avatud kaugematele külalistele eriti kodumaalt. Nende kodus kohtusime gümnaasiumiõpilastega Tallinnast. Oli imelik kuulda puhast eesti keelt nii paljude noorte suust. Polnud sellega lihtsalt harjunud. See oli meile suureks elamuseks. Hiljem kohtasime seal ka üliõpilasi, kes pikemat aega Tacoma Pacific Lutheran University's õppisid ning meie seltskondlikku elu oma osavõtuga täiendasid. Üle aastate oli ka palju teisi, kes Karuksite külalislahkust nautida said.

Ajal, kui käidi Seattle'is ühiskoori harjutustel, siis tihtipeale meie vabadusvõitlejad Enn Raidna ja Vello juhtisid meie tähelepanu sellele, et meie tõelised vabadusvõitlejad (dissidendid) istuvad külmas ja näljas Siberi vangis. Tegime oma panuse neile jõulupakkide saatmiseks. Üks vangidest oli Mart Niklus. Aastaid hiljem kohtasin Mart Niklust Karuksite kodus, kus oli võimalus temaga söögilauas juttu ajada.

Sööki mainides pean toonitama, et Helke kokakunst oli lihtsalt suurepärane. Õieti tunnengi Helket kõige paremini oma kõhu läbi. Oli traditsiooniks saanud, et veetsime jõuluõhtud mitmed aastad järjest nende kodus ning sellest on mul jäänud väga ilusad mälestused. Õhtul kui meile uks avati, tulvasid vastu tuttavad hapukapsa ja seaprae lõhnad, mis omakorda meenusid mu lapsepõlvemälestusi jõuluõhtust. Suur kuusk oli ehitatud nende kulalistetoas. Kaminatuli soojendas ruume, tuttavad jõululaulud kajasid raadiost, väike Eneli roomas pakkide vahel puu all ja Vello segas karastavaid jooke. Varsti oli Helkel laud kaetud kaheteistkümnega. Hakkasime pihta külma soolaheeringaga, rosolje ja kartulisalatiga, omatehtud maksapasteedi ja oma küpsetatud rukkileivaga. Sinna sekka kuulusid veel sült, sink ja mitmet sorti juustud. Kängemad joogid ja tervitused kuulusid asja hulka. Sellele järgnes seapraad, hapukapsad, ahjus pruunistatud kartulid ja verivorst praetud pekiga. Peale sööki, kui olime lauas veidi juttu ajanud ja hinge tõmmanud, ilmusid lauale mitmet sorti koogid, kringlilõigud ja Gevalia kohvi. Vello tõi lauale oma parima konjaki ja liköörid. Vello tuletas meelde kadund aegu ja noorust - kui ta oli Amide käes sõjavangis, hiljem mustamundri sõdurina Nürnbergi kohtumõistja autojuht ja veel hiljem elust Stockholmis ja Torontos.

Vello ja Helke olid tõsised võitlejad Eesti vabaduse eest. Mul on hea meel et mõlemad said oma jalaga vaba Eestit külastada, kuigi kõik mida nad nägid polnud neile just meele kohane. Ilmselt nägid nad kõike elu ja olu kas musta või valgena – õigemini - nad nägid peamiselt kolme värvi, SINIST, MUSTA ja VALGET!

Armsad sõbrad Vello ja Helke, puhake rahus Eesti mullas!

Valdek Roosna

THE SUITCASES AT THE DOOR

By Ingrid Scott

People who appreciate spas and mud baths can tell you about Pärnu, of its beaches and white sand, its parks and boulevards, cobbled *Rüütli tänav* and charming cafes. It's small enough to walk everywhere and still see the same people several times over when you're in town only a few days. I went there to find my mother's home, to smell the sea and mud baths, to see Lydia Koidula in the park, the high school, the paths my mother walked, how wide the oak trees spread. Could it really be as beautiful as my folks led me to believe?

When I heard *proua* Karuks was there, that she had lived there when my family did in that first golden age of independence. I was eager to meet her. Storytelling, I have recently discovered, is a gift people have, a gift some give willingly, while others suffer letting go of painful memories.

There are so many stories grandparents and parents keep locked in their story banks, tales of amazing coincidences, of sons discovered after being given up for dead, brothers reuniting, of imprisonment, of torture, of suffering in many ways. Degrees vary, pain is individual, every person deals with it his own way.

Proua Karuks was glad to tell me stories of Pärnu and I couldn't wait. I appreciated her openness. I have begun to understand Estonians' histories on another level recently. My family spoke about the past only in fragments. Even then, many of what I heard I couldn't believe; it sounded fanciful and idealized, or too sad, too dramatic. Should I say, life in the Antipodes was lived in a cocoon, neutral and detached? *Proua* Karuks' stories were entertaining, though no performance. She had her way of her

I was thrilled to discover where my aunt, Emmy Uuehendrik, the beautician in *Rüütli Tänav*, the first Estonian to perform an electrical perm, had her salon.

Proua Karuks went there as a child. She remembered it vividly. Her mother had her face burned with a new experimental cream, one my aunt had mixed herself. Really? Could that have been my meticulous great aunt, and did I want to know?

Proua Karuks and I parted company with promises of more reminiscences when she returned to Seattle, to her daughter. I had some notes, but there would be leisurely time, more stories when she came back to the U.S, time to sit and re-wind the wool of the Estonian character.

But before I left her, *proua* Karuks advised me to stop at the Museum of Occupation in Tallinn, an experience I had so far avoided. Sure, I wanted to see and feel everything, of course, from the outpouring of joy at *laulupidu* to the amazing co-ordination of the *tantsupidu*, the view across Vana-Kalamaja to the sea from Toompea, the mossy forest walks in Lahemaa, all that. But there were times I felt overloaded with the realities of war and occupation. Still, I would go to the museum; I promised.

The museum, as many will know, is a startling modern building with levels that deceive the eye, perhaps like the era itself. The exhibits are designed to lead us effortlessly from one to the next, one period to another. Glass panels encourage us to slip through time like ghosts ourselves.

My son read the English explanations, my brother and sister pored over the Estonian histories, each message and artifact significant, though less predictable than conventional museums. Facts and figures that were surprising. Downstairs were prison doors, austere and bleak, descriptions unnecessary.

But what I found overwhelming was the first sight entering the museum; a line of suitcases, unremarkable, so naturally placed that they might have gone unnoticed. Only we all know what they meant to the people who had the blessing of taking something with them. To my mother and father who left before 1944, heavily loaded bags, to my great uncle who died in Siberia, no suitcase, to my grandparents who escaped to Sweden, small meticulously packed cases, my aunt who fled to Dresden, precious things she lost, though she escaped with her life, my uncle, lost in the war, no suitcase. To many thousands of Estonians, a battered suitcase meant a journey with no return, family left behind, possessions meaningless to others, lives lost, bags packed.

I had to wonder when I heard the sad news that *proua* Karuks had died, had she been ready to leave Pärnu, had she had her suitcase packed, or did she know she was already home?

I BELIEVE...

Story and pictures by Ingrid Scott

I believe I'm right to say that every Estonian who knows her "rukkileib" from her "nisu" has at one time or other been part of a "tantsurühm". Even in New Zealand where a mere handful of us gathered, I learned "Kaera – Jaan", dreaming of the day I was old enough to be taught "Tõmba, Jüri!"

The Seattle "rühm" is another of the essential Estonian experiences, singing in a choir, paying tribute to patriots on "Vabariigi aastapäev", swigging a mug of beer on "Jaanipäev", or eating "verivorst" at Christmas.

Our Seattle dancers come together every Sunday for practice and it amazes me that people who have huge commitments in their lives find time to be dedicated, reliable participants. Highflying software engineers who lecture in internationally, brilliant Washington University professors, academics in research, professionals on regular travel engagements, regardless of such pressures, are determined as any *Bolshoi Teatr* principal. We polka and polka and polka until we get it right, until the tops of our heads bob in time, the entire "rühm", together. We tip back in "Jooksupolka" and we will streamline our waltz.

We're no slugs. A fencing champion, a road bike fanatic, violinists and lawyers, professors, scientists, our bar is

high. We *labajalga* forwards, polka backwards, perfect-ting perfection.

The thing is, we're well aware that every Estonian over twenty five is a critic when it comes to the dance. Everyone has a version, an opinion, a regional variation. National expectations are shoulder, or perhaps even *tanu*, high.

But there is however, another quality beyond learning to waltz between your partner's feet and lean backwards, confidently, indeed, in the "sulge" position, in discove-ring the centrifugal force when you whirl, that thrill you imagined had to be abandoned with childhood and the playground when you spun laughing and screaming and out of control.

The social nexus of the group that comes from dancing together, as our teacher warned us early in our lessons, becomes almost tangible. We evolve, we graduate. Certainly we shall never be the same again. The bonds that form when we regularly *tereta käsi* and *upita* will be life-long.

Almost a year ago most of us were strangers to one another, a number of us newly arrived in Seattle. Since then, friendships have blossomed, flirtations flowered, fascination flourished. In truth, so long as men and women love music and its beat, are enticed to whirl in the arms of the opposite sex, are able to follow basic instruc-tions, exchange one foot for the other midair, leap high, land lightly, bounce and change feet again, thrill to the flight through the air, the expression of the body in move-ment, and, not least importantly, sense the central condi-tion in community, care to signal interest and delight in one another, then shall the dance, and specifically, the formality of traditional Estonian dance, live on.

ACROSS CULTURES 2004

By Irena Blekys

In the last sunny days of October 2004 in Seattle, a delegation of 17 businesswomen from Estonia and Lithuania arrived for an intensive two-week business and cultural exchange between business leaders from the Baltic States and business leaders in Washington State.

The *Across Cultures* forum started as the brainchild of two young energetic business women, Christina Bruning in Seattle and Katrin Sulg in Tallinn, Estonia, who met each other in 2003 as participants in the *University of Washington Center for Women & Democracy* delegation's visit to Sweden and the Baltics.

Both Christina and Katrin are leaders in promoting women in business. Christina is the president of the *Women's Business Exchange* (www.wbex.org) in Seattle, and Katrin is president of *Young Business and Professional Women in Estonia*. Both organizations state that their goals are the promotion of women sharing business skills and resources in order to realize their potential for contributing to the economic and social development of their communities.

More information about this exchange, participants and their businesses can be found at the internet site: <http://www.wbex.org/acrosscultures/about.htm>

In addition to a very full program centered on business, the delegates had opportunities to hear issues requiring socially responsible leadership. The University of Washington School of Law and the UW Center for Human Rights and Justice co-sponsored a Human Rights forum to discuss reproductive health, the trafficking of women, and HIV.

One of the special guests to the Human Rights conference, Ambassador John R. Miller, Director of the Office to Monitor and Combat Trafficking, was delighted to get reacquainted with one of the *Across Cultures* delegates, Aida Zigmantaviciene. Ambassador Miller served in the US Congress from 1986-1993, and was a good friend of the Lithuanian-American community during the days of the collapse of the Soviet Union. Aida Zigmantaviciene at that time was an exchange-student studying in the Business School at Pacific Lutheran University in Tacoma, and met the Congressman when he observed Lithuanian elections in February of 1990. Ambassador Miller was very interested to hear about the progress of Lithuania's economy, and very pleased that such an exchange was occurring.

The Baltic delegation also spent several hours visiting the Baltic Studies Program at the University of Washington. While the women lunched on pizza, Guntis

about the progress and goals of the Baltic Studies Program. Though not yet completely funded, this program has already had hundreds of students take the language, history or culture classes over the past ten years. The delegates had an opportunity to meet with Ieva Butkute, the current Lithuanian teaching assistant in the Baltic program, and Daila Taurite, a visiting Latvian businesswoman. After lunch, Michael Biggins, the Head of the Slavic and East European Section of the UW library, gave a tour of the library's extensive Baltic book collection. He spoke in Lithuanian to the delegation and amazed them with the fact that he had only recently learned the language.

The Baltic communities of Seattle welcomed the delegation both at the beginning of their visit and at the end. Paul and Katre Raidna of the Estonian community and Rimantas and Donna Miksys hosted the delegations in their homes to meet various members of the Baltic community. On October 23, during the Baltic Fest 2004 fundraiser to support the Baltic Studies Program, the *Across Cultures* delegation was invited to celebrate folk songs and dances and food of all three Baltic communities. The delegation joined in the fun and had a chance to thank their American hosts as well get to know the Seattle-area Lithuanians, Latvians and Estonians. Each delegation showed the unity and cohesiveness not only of their own delegation that they got to know over the two weeks but it was clear that there were many new friendships that developed.

Initially, *Across Cultures* focused on bringing over Estonian women, but in May 2004, at the "21 leaders for the 21st century" gala honoring Christina Bruning in New York City, this exchange came to the attention of writer and philanthropist, Jurate Kazickas. She recommended expanding the delegation to include Lithuanian women. This was accomplished quickly through her efforts taking a personal interest in the success of this program, and due to the support given by the Kazickas Family Foundation. In October, Jurate Kazickas came to Seattle to meet with the Lithuanian women and to participate in some of the *Across Culture* events with them. During her visit to Seattle, Jurate Kazickas' enthusiasm for promoting women and Lithuania was very much in evidence at the Women's Business Exchange breakfast as she encouraged a Seattle business woman to explore her Lithuanian heritage. Later upon visiting the Baltic Program at the University of Washington and hearing about its unique role for the study of Baltic languages and for spreading Baltic culture in the United States, she praised these accomplishments and voiced her strong support for the Program.

Everyone is looking forward to the next *Across Cultures* forum, which promises to include Latvian

JULY 4 - 8, 2005 LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVAD – ESTONIAN LEAGUE

By Eva Vabasalu

Harrison Hot Springs is a beautiful resort located by Lake Harrison, nestled in hills and mountains, the air as sweet as a spring country morning. The photographs on the website www.harrisonresort.com are a true likeness to what the hotel has to offer. I have personally spent many weekends at this resort and can attest to its enchantment no matter the weather. The hot spring pools are one of the best features of the resort, followed by dining and dancing in the Copper Room. I highly recommend experiencing the resort, its forest walks and our cozy West Coast Estonian Days held July 4 - 8, 2005 in these magical grounds. For reservations contact the hotel directly toll free Canada/US 1-800-663-2266 or e-mail res@harrisonresort.com and mention 'Estonian League' for discount rates. Outside of North America please call 604-796-2244. Take note the hotel is filling up quickly!

We are still finalizing this exciting traditional program, and will possibly add another choir, however, here is a preview:

Monday, July 4th we will begin with our opening ceremonies followed by an evening's Sõpruspidu; a semi-formal ball with the sounds of the Silver Stars.

Tuesday, July 5th Rahvatants/Folkdance will begin Tuesday's agenda, followed by Organizational Meetings/Orgide k/o, Toronto Eesti Meeskoor/Tor. Estonian Men's Choir and in the evening a Theatre night.

Wednesday, July 6th - Sporting events in the morning, the Choral Worship at the Monastery in the afternoon www.lep2005.ca, (bus available) then Laulupidu, topped off with an hour's theatre production, Oma Moodi after dinner.

Thursday, July 7th - early EOLL meeting, late morning E Studio kontsert and in the early afternoon a choir performance followed by an extraordinary Rahvapidu.

Friday, July 8th - Academic lunch in the morning.

For your stay in Vancouver I recommend the Days Hotel in Surrey which is close to the skytrain/subway and has an excellent dining room. It was built by the late Jakob Kembi, a very successful businessman who wholeheartedly supported the Estonian Community, and was renowned for his hospitality in welcoming hundreds and hundreds of Estonians into his home, or the talu as it is known here. His family continues to support the Estonian Community and welcome large groups. Alar Suurkask, the Chair of Eesti Päevad (Jakob's son-in-law) was past President of the Vancouver Estonian Society for the

better part of forever. His wife Marje has for decades worked extremely hard in making our Jaanipäevad and many other events successful. Kärtu and Siina, Jakob's daughter and widow have provided so much food for our community that if I told you how many pirkuad they have made over the years I promise, you would not believe me. Their children folkdance travelling to Alberta, Oregon, Los Angeles and Estonia to partake of larger festivals.

Buses will leave for Harrison Hot Springs Resort on July 4th from the Days Hotel and arrive back there July 8th. Buses will be made available according to demand at reasonable prices.

Any group (or local travel agents) may organize a sea cruise up and down the Pacific coast by contacting Holland America, Group Bookings at 1-877-932-4259. A minimum of 8 cabins, double occupancy, is required for a cheaper group rate. The larger the group the more bells and whistles are thrown in. Sea cruises available at www.hollandamerica.com

Travel agents may wish to organize charter flights to Vancouver.

NII OLI...

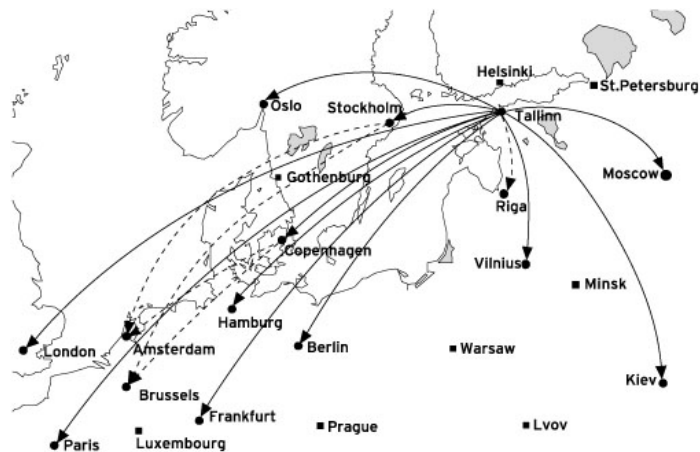
Jõuluajal on ilusaks tavaks katta pidulaud ja süüa häid vanu rahvustoite.

Jõuluroogade valmistamine algas juba Püha Anna päeval, 19. detsembril õlle käimapanekuga ja jätkus täie hooga kuni jõululaupäevani välja. Aastavahetuse pühade pühitsemist alustas eesti rahvas toomapäeval (21. detsembril) ja lõpetas 6. jaanuaril. Piduroogade hulka kuulus tingimata liha, kas keedetuna või ahjus küpsetatuna. Liha juurde anti kartuleid ja kapsaid. Seapealihaga keedeti hapukapsasuppi ning kartuleid ja kaalikaid, keedeti ube ja herneid. Rannaäärsetel aladel ja saartel asendas liha sageli värske, kuivatatud või soolatud kala.

Pühadeks valmistati tingimata tanguvorsti. Jõulupühi ilma vorstita ei osatud ette kujutada. Kui vorstid laualt puudusid, kardeti sigadele haigusi või halba kasvu. Vorstisöömisega arvati õnn majja tulevat. Vorstide valmistamist alustati varakult ja neid tehti nii suur tagavara, et jätkus kogu pühade ajaks nii oma perele kui jagamiseks naabritele, sugulastele, suvisele karjasele, vaestele ja üldse neile, kes esimesena tulid rõõmsaid pühi soovima. Vorste söödi alati soojalt, soojendades kas tulistel kerisekividel või pannita ahjus. Ahjus kuivaks tõmbunud vorstid murti tükkideks ja söödi praerasvaga. Hilisemal ajal hakati vorste pannil rasvas või sealihaga koos soojendama. Vorste söödi igal söögiajal või siis vähemalt kord päevas, harilikult õhtuti.

Järeneb lk.12

ESTONIAN AIR

We have great fares from the US and Canada to Estonia with our partner airlines Delta, Iceland Air, Air France and SAS from over 60 cities in the USA and Canada.

Our Contact Information in the USA

Estonian Air

6355 NW 36th Street

Suite 602

Miami, FL. 33166

Telephone: 1-800-397-1354

Fax: 305-492-9053

Email: us@estonian-air.ee (for reservations)

Pühadeleivad olid erinevalt argipäevastest erilise kujuga või siis kaunistatud. Küpsetati rukkileivataignast ümarpätsi-kujulisi suuri leibu, millele vajutati märgid sisse. Odrajahust näärts rulliti spiraalselt kokku nii, et keskkoha moodustus ümmargune nupp. Keskele pisteti viljapead püsti. Kui viljapea ahjus ära kõrbes, kardeti uue aasta kestel midagi halba juhtuvat. Seakujulisi leivapätsi nimetati orikaks ja küpsetati rukki- või nisujahust. Leivapätsi üks ots vormiti seapea moodi teravam ja külgedele märgiti mügerikkudega jalgade kohad. Sellistele leibadele tehti ka seanina, sõõrmed, silmad ning harjased. Neid leibu kasutati vana-aastaõhtul ennustamiseks. Leivapätsi peale pandi nii mitu soolaterakest, kui palju oli talus loomi. Jäid soolaterad sulamata, polnud loomad uuel aastal õnnetust karta. Kui aga mõni soolatera ära sulas, juhtus selle loomaga, keda soolaterake tähistas, äpardus. Näärtsipoisi jaoks küpsetati väike saiakakk. Vaesed inimesed saatsid uusaasta hommikul oma lapsi teistesse peredesse õnne soovima. Lapsed said siis kingiks näärtsikaku, päikleid või muud sarnast.

Näärtsileib pidi olema laual kogu pühade aja. See söödi ära kas pühade viimasel päeval või hoiti isegi kuni kevadeni alles. Näärtsileivast pidid saama tükikese kõik perekonnaliikmed ja ka loomad.

Vaata lisaks Jõuluroogade retsepte internetist aadressil <http://www.nadka.pri.ee/profile/joulud.html>.

Seattle Estonian Teated is provided free to members of Seattle Estonian Society and/or Seattle Estonian Ev. Luth. Church members. Subscription fee for others is \$15 per year.

SEATTLE EESTLASTE TEATED
c/o Pille Mändla 12819 SE 38th St. #271
Bellevue, WA 98006
TEL. (425) 591 6620
e-mail: pillemandla@comcast.net

Internet: <http://home.comcast.net/~nwesto/>